

Ordinul Phasmatodea

Sunt insecte de talie mare ce folosesc drept metodă de apărare camuflajul. Există, din acest punct de vedere, două tipuri de fasmide: bacilare (ce imită aspectul de băț) și foliare (asemănătoare frunzelor). Înrudite cu ortopterele, au picioarele posterioare adaptate pentru sărit, au cerci și ovipozitor, dar mai scurți. La numeroase specii doar masculii au aripi. Ordinul grupează trei familii pentru fauna din Europa: Bacillidae, Heteronemiidae și Phasmatidae.

<i>Bacillus rossius</i>
Clasa Insecta
Ordinul Phasmatodea
Familia Bacillidae
Foto: Cosmin-Ovidiu Mancu

Specia mimează aspectul unei rămurele, masculii sunt considerabil mai mici de cât femelele. Trăiește în sudul Europei, în regiuni calcaroase, hrănindu-se cu frunze. Înmulțirea este de obicei partenogenetică.

<i>Phyllium</i> sp.
Clasa Insecta
Ordinul Phasmatodea
Familia Phyllidae
Foto: Jiří Berkovec

Specie cu aspect de frunză, mimează nervurile și chiar rugina de toamnă. Nu trăiește în Europa, arealul natural se află în Asia de Sud și Australia. Ocazional poate fi observată în petshop-uri, ca animal de apartament.

Ordinul Dictyoptera

Reprezintă ordinul insectelor cu corp mai mult sau mai puțin turtit dorso-ventral, însă cu o mare varietate morfologică la nivelul celor trei subordine: Blattodea, Mantodea și Isoptera.

Subordinul Blattodea

Cuprinde reprezentanți ai gândacilor-de-bucătărie. Corpul acestora este mult aplatizat dorso-ventral. Capul aplatizat este dotat cu aparat bucal pentru rupt și mestecat, și antene relativ lungi. Prima pereche de aripi este pergamentoasă iar cea de-a doua membranoasă, toate fiind purtate culcat peste abdomen. Zboară rar, sunt însă bune alergătoare. Abdomenul are 10 segmente și este purtător de cerci. Ponta este depusă în ootecă și adesea purtată de către femelă. Larvele sunt heterometabole, semănând bine cu adulții însă trădate de gradul de dezvoltare al aripilor.

Sunt insecte termofile, în Europa trăiesc două specii foarte comune locuințelor, dar și specii care trăiesc în habitate naturale. Grupează mai multe familii: Blaberidae, Blattellidae, Blattidae și Polyphagidae.

Blattella germanica

Clasa Insecta

Ordinul Dictyoptera

Subordinul Blattodea

Familia Blattellidae

Subfamilia Blattellinae

Foto: Lucian Pârvulescu

Foarte comună în bucătării, trăiește în spatele mobilierului sau printre pungile cu alimente. Se recunoaște după coloritul brun-roșcat al corpului și aripilor, iar pe torace se observă două linii paralele de culoare mai întunecată. Abdomenul se termină ascuțit, având și doi cerci. Tinerii sunt asemănători adulților, dar cu aripi mai mult sau mai puțin evidente.

Blatta orientalis

Clasa Insecta

Ordinul Dictyoptera

Subordinul Blattodea

Familia Blattidae

Subfamilia Blattinae

Foto: Lucian Pârvulescu

Singurul reprezentant al acestei subfamili, este cel mai mare gândac-de-bucătărie. Se recunoaște ușor în stadiul adult sau de larvă avansată prin coloritul negricios metalizat. Larvele au aripile mai puțin dezvoltate. Pentru diferențierea față de *Blattella germanica* (cu care conviețuiește adesea) importantă este forma abdomenului terminat drept.

Ectobius erythronotus

Clasa Insecta
 Ordinul Dictyoptera
 Subordinul Blattodea
 Familia Blattellidae
 Subfamilia Ectobiinae

Foto: Lucian Pârvulescu

Specie de culoare cafeniu-brună, cu toracele de culoare cărămizie și aripi lucioase, bine dezvoltate. Trăiește prin tufișuri de pădure, la toate altitudinile, preferând zone umede.

Subordinul Mantodea

Cuprinde insecte de aspect asemănător ortopterelor, care nu s-ar deși au picioarele posterioare mai lungi. Capul triunghiular, este foarte mobil dotat cu doi ochi mari și trei oceli. Aparatul bucal este de tip masticator. Toracele are aspect alungit și este prevăzut cu picioare lungi, cele anterioare adaptate la prins, au pe femur un șanț în care tibia se poate așeza ca lama într-un briceag. Aripile sunt, asemănător ortopterelor, de timp heteronom, prima pereche pergamentoasă – tegmine, cea de-a doua membranoasă. Abdomenul este lung, alcătuit din 11 segmente terminat cu doi cerci scurți.

Sunt specii termofile, majoritatea trăiesc în regiunea mediteraneană.

Mantis religiosa

Clasa Insecta
 Ordinul Dictyoptera
 Subordinul Mantodea
 Familia Mantidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Insectă mare, are corpul colorat în verde crud la începutul verii și maroniu spre toamnă, în funcție de culoarea vegetației ierboasă în care trăiește. Este o specie prădătoare, pândind alte insecte pe care le prinde într-o poziție similară cu cea de rugăciune (de aici numele latin de „religiosa”). Trăiește în jumătatea de sud a României.

Subordinul Isoptera

Reprezintă insecte asemănătoare furnicilor însă albe sau de culori deschise. Speciile sunt reprezentate de forme sexuate: matcă și masculi, precum și de forme asexuate: lucrătoare și soldați, fiecare caracterizate de morfologie proprie. Formele sexuate au aripi membranoase și egale, dar le pierde imediat după împerechere, formele asexuate nu au aripi, sunt depigmentate și fără ochi.

Trăiesc în termitiere, pe care le construiesc din pământ sau în lemn. Se hrănesc cu lemn verde sau uscat, pe care îl pot digera ca urmare a unei simbioze între intestinul teritei și microorganisme xilofage (bacterii, ciuperci) capabile să digere celuloza. Alte specii consumă lemn putred sau chiar humus bogat în nutrienți. Sunt câteva specii care realizează culturi de ciuperci în termitiere, crescute pe un mediu rezultat din pastă de lemn regurgitată.

Reticulitermes lucifugus

Clasa Insecta
Ordinul Dictyoptera
Subordinul Isoptera
Familia Rhinotermitidae

Foto: Ciril Mlinar Cic

Insectă cu o mare varietate de forme, lucrătoare (sus) de aspect depigmentat, cap rotund lipsit de ochi. Din aceasta se pot dezvolta toate celelalte forme. Soldați (mijloc) au cap mare și sclerificat, cu mandibule puternice. Indivizii sexuați aripați (jos) sunt întotdeauna pigmențați și cu ochi. Specia se întâlnește în jumătatea de sud a României, locuiește în cuiburi de pământ în colonii de mai multe sute de indivizi, hrana fiind reprezentată de lemn mort, uneori însă consumă și lemn verde.

Ordinul Dermaptera

Sunt insecte ce au corpul alungit și turtit dorso-ventral, cu cap mic purtător de antene lungi filiforme și doi ochi mici. Toracele este dreptunghiular și puternic, dotat cu picioare agile și aripi scurte, pielose (**dermaptera**), lăsând o bună parte din segmentele abdomenului descoperite. Posterior prezintă doi cerci puternici, ca o furcă.

Sunt insecte nocturne, stau ascunse pe timpul zilei pe sub scoarța copacilor, crăpături de pământ, printre mușchi ș.a.m.d. se hrănesc carnivor, prădând diverse larve, dar adesea consumă și fructe. Ordinul grupează cinci familii: Anisolabididae, Forficulidae, Labiduridae, Pygidicranidae, Spongiphoridae.

<i>Forficula auricularia</i>

Clasa Insecta

Ordinul Dermaptera

Familia Forficulidae

Subfamilia Forficulinae

Foto: Lucian Pârvulescu

Specii de dimensiuni medii, cu aripi membranoase și picioare gălbui. Diferențierea speciilor se face după aspectul penselor furcii caudale precum și după desenul aripilor. Mai răspândită în țara noastră este *F. auricularia*.

Ordinul Psocoptera

Insecte foarte mici, sub 2-3 mm lungime, foarte greu de observat. Sunt forme aripate dar și ne-aripate. Cele aripate au nervuri evidente, dar cu puține nervuri transversale. Înfațișarea generală amintește de păduchi de plante, cap și torace mic, abdomen voluminos, cilindric și fără cerci.

Sunt foarte răspândite în așezările omenești, mai ales în biblioteci sau colecții de insectare sau ierbare, pe care le distrug în timp.

<i>Liposcelis decolor</i>

Clasa Insecta

Ordinul Psocoptera

Subordin Troctomorpha

Infraordin Nanopsocetae

Familia Liposcelididae

Subfamilia Liposelidinae

Foto: http://macroid.ru

Sinonim cu *Troctes divinatorius*, este o insectă foarte mică, sub 1 mm lungime, lipsită de aripi. Coxele picioarelor posterioare sunt adaptate la sărit. Trăiește frecvent în insectare, ierbare sau biblioteci, chiar și în hambare.

Ordinul Phthiraptera

Reprezintă gruparea insectelor exclusiv parazitare pe animale cu pene sau păr. Au aparat bucal specializat pentru mestecat sau pentru înțepat și supt. Corpul este turtit dorso-ventral, capul cu sau fără ochi, picioarele fiind prevăzute cu gheare speciale pentru agățat. Ordinul grupează trei subordine: Ischnocera, Amblycera și Anoplura, numele popular al primelor două fiind „păduchi de pene” respectiv cel de-al treilea, „păduchi de păr”.

Subordinul Ischnocera cuprinde paraziți pe păsări sau mamifere, atât de puternic

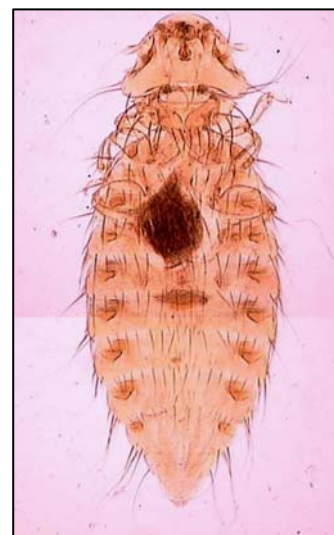
specializați încât aproape fiecare animal se caracterizează prin specii de paraziți diferite. Au cap ortognat și antene filiforme alcătuite din 3-5 articole.

<i>Columbicola columbae</i> →
← <i>Trichodectes canis</i>
Clasa Insecta
Ordinul Phthiraptera
Subordin Ischnocera
Foto: http://zoology.fns.uniba.sk

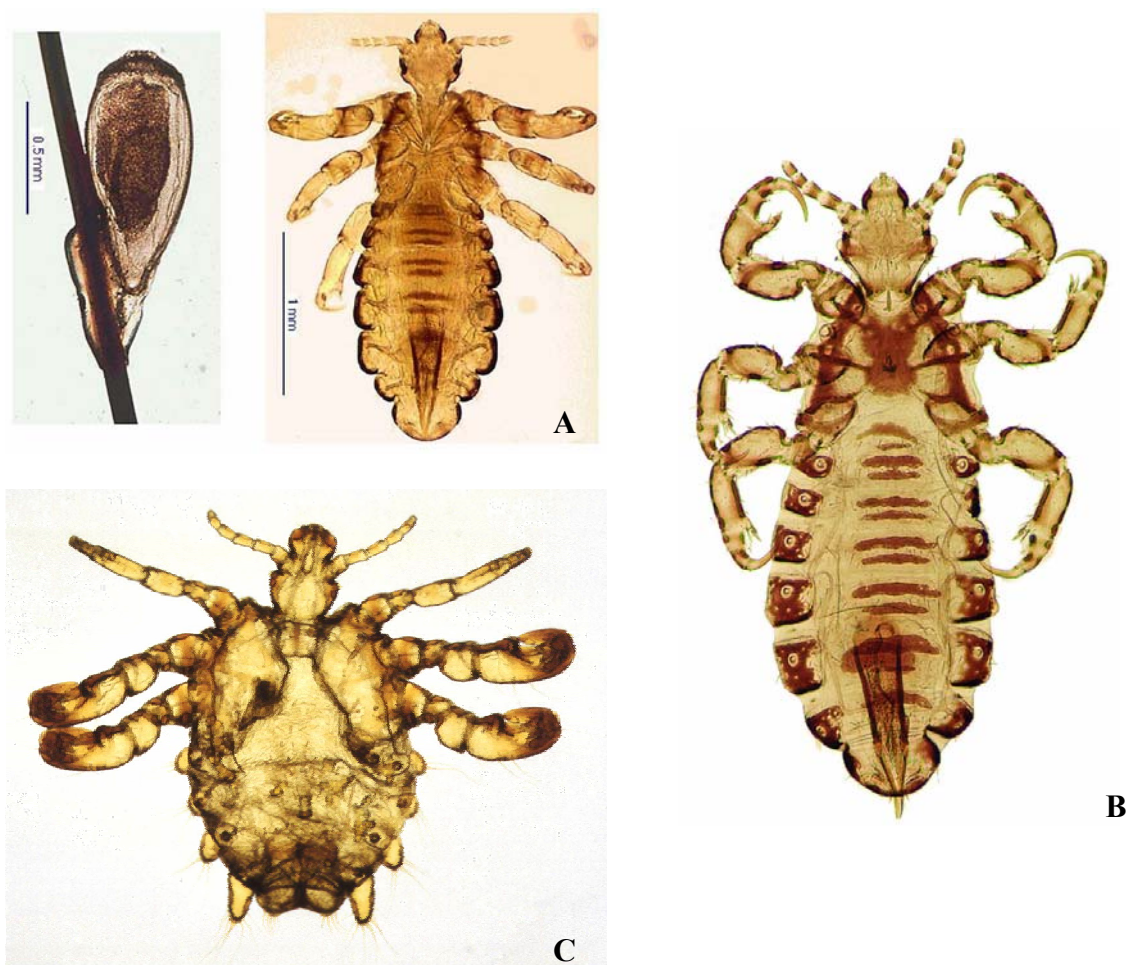

Subordinul Amblycera cuprinde cu precădere paraziți pe păsări, puține specii parazitând pe mamifere, deasemeni strict specializați. Au mandibulele așezate orizontal, antene foarte mici, lățite spre vârf.

<i>Menopon gallinae</i>
Clasa Insecta
Ordinul Phthiraptera
Subordin Amblycera
Foto: http://zoology.fns.uniba.sk

Subordinul Anoplura cuprinde exclusiv păduchi de mamifere ce se hrănesc cu sânge pe care îl sug cu ajutorul aparatului bucal. Capul este prognat, picioarele homonome dotate cu gheară și dinte tibial, formând un clește cu care se agață de firul de păr. Nu au aripi iar abdomenul este lipsit de cerci.

(A) <i>Pediculus capitis</i>
(B) <i>Pediculus humanus</i>
(C) <i>Phthirus pubis</i>
Clasa Insecta
Ordinul Phthiraptera
Subordin Anoplura
Foto: http://zoology.fns.uniba.sk

Păduchele-de-cap (A), lung de 2-2,7 mm, trăiește în părul de pe cap la om, este de culoare galben-deschis cu abdomenul cenușiu, cu margini întunecate. Păduchele-de-corp (B) trăiește pe pielea corpului dar se ascunde printre cusăturile hainelor, unde depune și ouăle. Are culoarea galben-cenușie cu toracele mai închis și cu pete pe abdomen. Este ceva mai mare de cât cel de cap, ajunge la 3-3,5 mm. Păduchele lat (C) are corpul caracteristic, lat și scurt, cu picioarele anterioare mai subțiri de cât celelalte. Trăiește în zone păroase la om, exceptând capul: pubis, subțiori, piept.